

Commissie Dierenwelzijn – ethiek en Wetgeving

Houderijrichtlijnen **Cluster 4d**

I-V etende uitheemse vogelsoorten.

Orde Passeriformes,

Familie Pycnonotidae, Geslachten Pycnonotis, Spizixos.

Familie Sturnidae, Geslachten Acridotheres, Aplonis,
Cinnyricinclus

2021

Document 2021 DE&W 31

© 2021 [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#)

De NBvV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de teksten van deze monografie of de toepassing van de adviezen.

Printed on demand:

Bonds bureau [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#)
Bergen op Zoom

Op het voorblad: Pycnonotus cafer Kala Bulbuul
Foto archief bonds bureau NBvV

Inleiding

Eén van de pijlers van de Missie van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is:
Het bevorderen van een kennis- en informatieoverdracht naar haar leden toe, waardoor zij in staat kunnen zijn hun vogels hobbymatig en duurzaam te houden, met in achtneming van de normen en waarden op het gebied van de gezondheid en het welzijn van hun vogels.

De basiskennis die nodig is op een verantwoorde wijze kooi- en volièrevogels te houden is verwoord in het “Handboek Vogelverzorging” geschreven door de Commissie Dierenwelzijn, –ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers.
ISBN 978-90-582129-5-5.

Aanvullend op het Handboek Vogelverzorging zijn en worden voor veel vogelsoorten “Houderijrichtlijnen” geschreven.

Op basis van de praktijkervaringen van fokkers wordt extra aandacht besteed aan de huisvesting- en verzorgingsnormen die specifiek van toepassing zijn voor de beschreven vogelsoort.

Ook het verloop van het broedseizoen wordt beschreven.

De beschreven vogelsoorten zijn opgedeeld in clusters.

Deze indeling is afgeleid van de indeling in groepen zoals die in de avicultuur gebruikt worden.

Iedere cluster is ingericht in een vermelding van de orde, familie, geslacht en soort in een alfabetische volgorde van de wetenschappelijke namen.

In de praktijk is het vaak gewenst dat een vogelliefhebber bij het aanschaffen van een nog niet eerder gehouden vogelsoort, vooraf zo volledig mogelijk wordt geïnformeerd over de specifieke kennis die nodig is om op een verantwoorde wijze de vogelsoort te houden en of er mee te fokken.

Een houderijrichtlijn is hiervoor een goede informatiebron.

Alle verschenen houderijrichtlijnen zijn, opgedeeld in clusters, beschikbaar op de website van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. www.nbv.nl

Onlosmakelijk verbonden met houderijrichtlijnen zijn huisvestingsrichtlijnen.

In bijlage A is een huisvestingsmatrix opgenomen voor vogelsoorten die behoren tot Cluster 4d.

Voorjaar 2020

Gereviseerd augustus 2021.

Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving NBvV

Afdeling Educatie en kennisoverdracht.

Henk van der Wal

Jan de Bruine

**Inhoudsopgave specifieke houderijrichtlijnen
Insecten- en vruchten etende uitheemse vogels.
Cluster 4d**

Algemene houderijrichtlijn voor insecten- en vruchtenetende uitheemse vogels	6
--	---

Orde: Passeriformes

Familie Pycnonotidae

Geslacht Pycnonotus

Pycnonotus atriceps	Zwartkopbulbul	11
Pycnonotus cafer	Kala bulbul	17
Pycnonotus jocosus	Roodoorbulbul	23
Pycnonotus leucotis	Witoorbulbul	29

Geslacht Spizixos

Spizixos semiturques	Halsbandvinksnavel Bulbul	35
----------------------	------------------------------	----

Familie Sturnidae

Geslacht Acridotheres

Acridotheres javanicus	Javaanse maina	41
Acridotheres tristis	Treurmaina	46

Geslacht Aplonis

Aplonis cantoides	Orpheus eilandspreeuw	52
-------------------	-----------------------	----

Geslacht Cinnycinclus

Cinnycinclus leoguster	Amethist glansspreeuw	57
------------------------	-----------------------	----

Bijlage A: Huisvestingsmatrix voor vogelsoorten, opgenomen in cluster 4d.	63
---	----

Algemene Houderijrichtlijn

Insecten- en vruchtenetende uithemse vogelsoorten

Cluster 4d

Doel van de algemene houderijrichtlijn voor insecten- en vruchtenetende uithemse vogels.

Het doel van deze algemene houderijrichtlijn is het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met deze groep vogels die wordt gerekend tot de volièr- en kooivogels. Dit vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volièr- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze groep vogels gewaarborgd is als zij in een beschermde omgeving en een gecontroleerd milieu worden gehouden.

Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het soort eigen gedrag, het in stand houden van een goede welzijn en gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Verklaring NBvV code.

De gebruikte code is opgebouwd op basis van het NBvV vraagprogramma 2020 t/m 2024. De lettercode b.v. F1 heeft betrekking op de sectie waarin de vogelsoort is ingedeeld. De dan volgende cijfercode geeft met de eerste twee cijfers aan in welke groep de vogel is ingedeeld en de dan volgende cijfers geven aan wat het volgnummer in de groep is. Soms zijn de man en de pop in opeenvolgende volgnummers aangegeven.

Soortspecifieke houderijrichtlijnen.

Naast deze algemene houderijrichtlijn zijn voor meerdere soorten afzonderlijke specifieke houderijrichtlijnen geschreven.

Deze zijn verzameld in het document Houderijrichtlijnen Cluster 4a t/m 4g.

Documentnummers 2019 DE&W 28 t/m 34

Taxonomie

In onderstaand overzicht zijn alleen de families en geslachten opgenomen van aantoonbaar in Nederland gehouden vogels die behoren tot de hieronder genoemde oren, families en geslachten.

Orde Passeriformes

Familie	Geslacht	Soorten
Pycnonotidae	Pycnonotus	4 soorten
	Spizixos	1 soort
Sturnidae	Acridotheris	2 soorten
	Aplonis	1 soort
	Cinnyncinclus	1 soort

Land van herkomst

Insecten- en vruchtenetende uitheemse vogels komen voor in tropische gebieden. In de specifieke houderijrichtlijnen wordt per beschreven soort het land van oorsprong benoemd.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoorten is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List

De status op de IUCN Red List of Threatened Species geeft de mate van bedreiging op het voortbestaan van een vogelsoort aan. De gradaties die daarbij worden onderscheiden zijn uitgestorven (EX), uitgestorven in het wild (EW), kritiek = ernstig bedreigd (CR), bedreigd (EN), kwetsbaar (VU), gevoelig (NT), van bescherming afhankelijk (CD), niet bedreigd = veilig (LC).

Het is sterk afhankelijk van de soort welke gradatie van toepassing is.

De van toepassing zijnde status moet per soort vastgesteld worden en staat vermeld op de houderijrichtlijn van een beschreven soort.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Als vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, het groot brengen van de nakomelingen, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

---

¹ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en eventuele voedingssupplementen zal een uitheemse vogelsoort lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij gorzen kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze wordt uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor insecten- en vruchtenetende uitheemse vogels

Deze vogels kunnen ondergebracht worden in met riet, bamboe en hoog gras beplante buitenvolières, maar ook in grote binnenvluchten en kooien.

Als de vogels in kooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een kooi te gebruiken met de minimale afmetingen van 100x100x50 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Op deze manier hebben de vogels ook in een kooi voldoende vliegruimte.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 10° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvoliëre zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Uitheemse vogelsoorten hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de uitheemse insecten- en vruchtenetende vogels is aanvullend onderstaand van toepassing:

Het zijn als regel sociale vogels die in een ruime volière goed samengehouden kunnen worden met andere in- en uitheemse vogels. Voorbeelden daarvan zijn zebra-vinken, andere gorzen soorten, spitsstaartamadines, Chinese dwergkwartels, Forbes papegaaiamadines. Indien het gedrag van een inheemse vogelsoort hiervan afwijkt, wordt dit vermeld in de afzonderlijk geschreven specifieke houderijrichtlijn.

Het fokken

Uitheemse vogelsoorten zijn in het tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in het voorjaar zo tussen maart en april.

Ze maken zelf een nestje op de grond, in een rietpol of tussen de beplanting.

Per broedseizoen worden niet meer dan twee broedrondes mogelijk gemaakt. Afhankelijk van de omstandigheden kan een derde broedronde ingelast worden.

In iedere broedronde worden 3 tot 5 eitjes gelegd. Na het leggen van het laatste eitje begint de pop te broeden.

De broedtijd bedraagt zo'n 13 - 14 dagen.

Het gemiddelde uitkomstpercentage is 90 – 100%.

De jonge vogels worden bijna uitsluitend gevoerd met insecten. Als de pop al weer zit te broeden in een door de man nieuw gemaakt nest worden de jonge vogels gevoerd door de man.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

De jongen komen goed door de jeugdruï.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoorten wordt gefokt. Door de NBvV zijn voor de meeste uitheemse soorten standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater

De richtlijnen voor de voeding zijn moeilijker te geven omdat er nogal wat verschil zit tussen een insecteneter en een vruchteneter.

In de specifieke houderijrichtlijnen zijn per vogelsoort de juiste voedingsmethoden aangegeven. Belangrijk is bij aankoop vooraf te weten welk type voeding verstrekt moet worden.

In hoofdzaak een insecteneter:

Als belangrijkste bestanddelen bestaat het voedsel dan uit ijzerarm universeelvoer, insectenpaté, meelwormen, buffalwormen en overige insecten.

Aanvullend kan onkruidzaad worden verstrekt.

Insecteneters krijgen vaak geen voedingssupplementen in de vorm van vitamines en eiwitten omdat ze dit al voldoende uit de insecten halen. Toch kan gedoseerd vitamine D3 worden toegevoegd.

Om het aandeel aan eiwitten op te krikken kan AVES opfok worden verstrekt. Voedseldieren (meelwormen) worden daartoe op een speciaal mengsel gezet, 24 uur voordat zij aan de vogels gevoerd worden.

Grit, kalk en maagkiesel zijn standaard nodig voor de bevordering van de spijsvertering en de opbouw van calcium.

Sommige vogels zijn vruchten en insecteneters.

Ze krijgen dus geen zaden maar palletvoer F16 van Versela Laga, fruit en insecten.

Daarnaast worden de Beo korrels en Remeline Lijsterkorrels van dezelfde fabrikant gegeven.

Dit kan dan nog worden aangevuld met meelwormen en fruit.
Als er jongen zijn wordt het menu uitgebreid met universeelvoer van Avian Delikat.

Het fruit wordt verrijkt met Nutri Boost van Avian. De vogels eten het liefst de hele dag fruit.
De voedingswaarde van het fruit is niet volledig toereikend.

Kiemzaden, groenten en fruit kunnen een aanvulling vormen op de voeding van de vogels.
Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de hoge vochtwaarden die geen echte voedingswaarde hebben.

Gespecialiseerde fokkers geven hun vogels in het broedseizoen als voedingssupplement ook diepvries pinkies en buffalowormen. Dit vanwege een hoog eiwit gehalte, goed voor de groei van de jonge vogeltjes en het in broedstemming brengen van volwassen vogels.
Voorkomen moet worden dat er een overdosering van dierlijk eiwit optreedt. Soms zal de pop dan vroegtijdig de jongen verlaten en opnieuw beginnen te nestelen.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de mengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse zachtvoerders en zelfs voedingssupplementen beschikbaar.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels ook schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering.
Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Uitheimse vogelsoorten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières wordt geboren tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat staat vermeld op bijlage II van het Verdrag van Bern moet via een administratie kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1a)

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is niet voor alle soorten verplicht.

(Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 – Regeling natuurbescherming art. 3.24)

Aanschaf en Verkoop

De aanschaf van uitheemse vogels als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels. Het verdient aanbeveling dat de verkoper aan de koper niet alleen een overdrachtsverklaring afgeeft, maar ook een kopie van de bijbehorende houderijrichtlijn.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de uitheemse vogelsoorten is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig dat een uitheemse vogelsoort een kans van overleving heeft.

Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, –ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze algemene houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2011, deel 16, ISBN 9788496553781

Herman Kremers, *Beschermde of niet...uw vogels en de wet*, uitgeverij Ornis, 2006. ISBN 9789073217119

Specifieke houderijrichtlijn Zwartkopbulbul

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 17.016.004

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Pycnonotidae = bulbuuls
Geslacht: Pycnonotus

Soort: **Pycnonotus atriceps**

Soorten/ondersoorten:

Tot deze soort worden 8 ondersoorten gerekend:

Land van herkomst:

Bangladesh; Brunei Darussalam; Cambodia; China; India; Indonesia; Lao People's Democratic Republic; Malaysia; Myanmar; Philippines; Singapore; Thailand; Viet Nam.

Oorspronkelijk biotoop:

Laaglandbossen

Beschrijving vogel:

De Zwartkopbulbul is een vogel van ca. 17 cm.
Tussen man en pop zijn kleine kleurverschillen aanwezig.
De snavel is zwart. De oogring en de pupil zijn zwart. De iris is helder blauw.
De kopbevedering is glanzend zwart en loopt onder de snavel over in een zwarte bef.
De nek is geel met bruin doorweven. De rug, stuit en bovenstaart dekveren zijn geel.
De hals, borst, flanken, buik, onderlichaam en onderstaart dekveren zijn geel.

De vleugeldekken zijn olijfgel. De grote vleugelpennen zijn zwart. De kleine vleugelpennen zijn olijfgel met een zwarte buitenvlag.

De staartpennen zijn zwart met een geel uiteinde.

De pootkleur is grijs zwart met donkere nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen)

onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:

onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;

c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);

d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012, = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Zwartkopbuulbuul**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen² van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Zwartkopbuulbuul lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

---

² Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:
Virale aandoeningen
Bacteriële en mycotische aandoeningen
Parasitaire aandoeningen
Metabole en erfelijke aandoeningen
Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Zwartkopbuulbuul.

De Zwartkopbuulbuul kan gehuisvest worden in een beplante volière of in een ruime vlucht. In de volière kunnen ook andere soorten worden ondergebracht.

Geschikte medebewoners in de volière zijn Europese cultuurvogels, kanaries, kleine duiven, grotere Australische prachtvinken.

De volière moet aangepast zijn aan de bevolking en een hoogte hebben van 200 cm. De vogels vinden een aanwezige beplanting prettig. Ze zijn in alle lagen van de volière te vinden.

Het broeden met de vogels per koppel kan (ook) plaats in broedkooien met afmetingen van 100 x 100 x 50 cm. l. br. h.

Deze broedkooien zijn binnen geplaatst of in een volière. Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 10° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen. In de broedtijd is een temperatuur van 20 - 25° C.

behaaglijk.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C. De vogels zijn winterhard, maar een vorstvrij en tochtvrij nachthok is wel noodzakelijk.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden, tenzij de volière zelf tocht en vorstvrij is gebouwd.

Zwartkopbuulbuuls hebben (dag) licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels in de broedperiode tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een maximum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL buis voldoet hieraan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Zwartkopbuulbuul is aanvullend onderstaand van toepassing:

Zwartkopbuulbuuls zijn sociale vogeltjes die in een ruime volière goed samengehouden kunnen worden met andere tropische vogels. In het broedseizoen willen de mannen nog wel

eens hun territorium verdedigen. Dit kan worden onderdrukt door te stoppen met het voeren van meelwormen. Alleen in de periode als er jongen zijn, dan levend voer geven
Daarnaast zijn het prachtige vogels om mee te fokken en die ook heel aanhankelijk worden t.a.v. de verzorger.

Het fokken met de Zwartkopbuulbuul.

Zwartkopbuulbuuls zijn aan het einde van het eerste levensjaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in het voorjaar zo tussen april en mei.

Ze maken zelf een nestje in een tropen nestkast, gesloten nestkast of in een beplante volière tussen de beplanting.

Per broedseizoen kunnen 2 broedrondes gekweekt worden.

In iedere broedronde worden 2 eitjes gelegd.

De vogels broeden zelf de eitjes uit.

De broedtijd bedraagt zo'n 13 - 14 dagen.

Het gemiddelde uitkomstpercentage is hoog, 80%.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

De ouders brengen zelf hun jongen groot.

Tijdens de opfok moet het menu uit ruim voldoende porties levend voer bestaan.

Zo weinig mogelijk meelwormen.

Deze stimuleren de broeddrijf van de vogels en daardoor worden vaak de nesten met jongen verlaten en beginnen ze weer aan een nieuw legsel.

Bij de opfok van de jongen kunnen ook de nimfen van de meelworm gebruikt worden, de vogels zijn daar dol op.

De jongen komen goed door de jeugdruï.

Inventarisatie fokverslagen.

Fokverslag in archief COM Nederland.

1^e fokverslag SIV

Fokverslag www.vogelspeciaalclub.nl

Vogellexpresse 2017, no.1, blz. 36 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

Zwartkopbuulbuuls zijn vruchten- en insecteneters.

Als basisvoer geven we een prima universeelvoer en insectenpaté met een weinig witte meelwormen, wasmotlarven, buffalo's, vliegen, spinnen, sprinkhanen en eivoer. Dit moet dagelijks vers verstrekt worden. Daarnaast kunnen ook bessen en ander fruit zoals appel, peer, banaan en kiwi worden aangeboden.

Het voedsel moet (in meerdere bakken) op verschillende plaatsen en hoogten in de volière of vlucht aangeboden worden.

Grit, kalk en maagkiesel zijn standaard nodig voor de bevordering van de spijsvertering en de opbouw van calcium. Door de meelwormen te bestuiven met insectenvoer worden de benodigde voedingssupplementen toegediend.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteinnetjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteinnetjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat. En laag kranten kan hiervoor wel gebruikt worden of b.v. kattenbakvulling

In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Zwartkopbuulbuuls die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze kunnen gedurende drie jaar ingezonden worden als Eigen Kweek en worden tijdens de tentoonstelling ondergebracht in een kleine kistkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières wordt geboren tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Zwartkopbuulbuul is 3,5 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Zwartkopbuulbuul niet verplicht

Aanschaf.

De aanschaf van Zwartkopbuulbuuls als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Zwartkopbuulbuul is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Zwartkopbuulbuuls enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door fam. A. de Weger fokkers van Zwartkopbuulbuuls.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2005, deel 10, ISBN 8487334725

Links.

BirdLife International. 2012. *Pycnonotus atriceps*. The IUCN Red List of Threatened Species 2012: e.T22712622A39481217. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Kala buulbuul

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 17.016.005

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Pycnonotidae = buulbuuls
Geslacht: Pycnonotus

Soort: **Pycnonotus cafer cafer**

Soorten/ondersoorten:

Tot deze soort worden de volgende ondersoorten gerekend:

Pycnonotus c. humayuni
Pycnonotus c. intermedius
Pycnonotus c. bengalensis
Pycnonotus c. stanforai
Pycnonotus c. melanchemus
Pycnonotus c. sataratus
Pycnonotus c. haemorhousus

Land van herkomst:

India, Pakistan, Bangladesh, Burma

Oorspronkelijk biotoop:

Rand van het oerwoud, open landschappen met verspreide boomgroei.

Beschrijving vogel:

De Kalabuulbuul is een vogel van ca.20 cm, inclusief de 6 cm. lange staart.

Tussen man en pop zijn geen kleurverschillen aanwezig.

De vogel heeft een zwarte snavel.

De kop is zwart met een kuifbevedering. Ook de wangen en keel zijn zwart.

De rug en borst is grijsbruin met een schubtekening. Het onderlichaam heeft een kleurverloop van bruingrijs naar lichtgrijs.

De vleugel en staartpennen zijn zwart. De vleugeldekken hebben een witte omzoming.

De bovenstaartdekveren zijn grijsachtig, de onderstaartdekveren zijn oranje-rood.

De staartpennen zijn aan het uiteinde wit omzoomd. De pootkleur is zwart.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:

onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als

- gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
  - d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012, = niet bedreigd.

Doelstelling houderijvoorschrift.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Kalabuulbuul** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen³ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Kalabuulbuul lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

---

³ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:
Virale aandoeningen
Bacteriële en mycotische aandoeningen
Parasitaire aandoeningen
Metabole en erfelijke aandoeningen
Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Kalabuulbuul.

Kalabuulbuuls kunnen ondergebracht worden in beplante buitenvolières, Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Kalabuulbuuls hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 11 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenvolieren voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Kalabuulbuuls is aanvullend onderstaand van toepassing:

Kalabuulbuuls zijn sociale vogeltjes die in een ruime volière goed samengehouden kunnen worden met andere tropische vogels. In het broedseizoen willen de mannen nog wel eens hun territorium verdedigen. Dit kan worden onderdrukt door te stoppen met het voeren van meelwormen.

Daarnaast zijn het prachtige vogels om mee te fokken en die ook heel aanhankelijk worden t.a.v. de verzorger.

Het fokken met de Kalabuulbuul.

Kalabuulbuuls zijn in het tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in het voorjaar zo tussen april en mei.

Ze maken zelf een nestje in een tropen nestkast, gesloten nestkast of in een beplante volière tussen de beplanting.

Per broedseizoen worden niet meer dan twee broedrondes mogelijk gemaakt. Afhankelijk van de omstandigheden kan een derde broedronde ingelast worden.

In iedere broedronde worden 3 eitjes gelegd.

De vogels broeden zelf de eitjes uit.

De broedtijd bedraagt zo'n 11 - 12 dagen.

Het gemiddelde uitkomstpercentage is hoog, 90 – 100%.

De ouders brengen zelf hun jongen groot.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

De jongen komen goed door de jeugdruï.

Inventarisatie fokverslagen.

Vogellexpresse 2009, no.3, blz. 122 e.v.

Vogellexpresse 2012, no. 6, blz. 22.

Vogellexpresse 2021, no.5, blz.14

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er sinds 1982 succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

Kalabuulbuuls zijn vruchten- en insectenetters.

Als basisvoer volstaat een prima universeelvoer en insectenpaté met een weinig witte meelwormen, wasmotlarven, buffalo's, vliegen, spinnen, sprinkhanen en eivoer. Dit moet dagelijks vers verstrekt worden. Daarnaast kunnen ook bessen en ander rijp fruit zoals appel, peer en kiwi worden aangeboden.

Het voedsel moet in meerdere bakken, op verschillende plaatsen en hoogten in de volière aangeboden worden.

Tijdens de opfok van de jongen moet het menu uit ruim voldoende porties levend voer bestaan.

Nu ook weer zo weinig mogelijk meelwormen.

Deze stimuleren de broeddrijf van de vogels en daardoor worden vaak de nesten met jongen verlaten en beginnen ze weer aan een nieuw legsel.

Bij de opfok van de jongen kunnen ook de nimfen van de meelworm gebruikt worden, de vogels zijn daar dol op.

Grit, kalk en maagkiesel zijn standaard nodig voor de bevordering van de spijsvertering en de opbouw van calcium. Door de meelwormen te bestuiven met insectenvoer worden de benodigde voedingssupplementen toegediend.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteinnetjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteinnetjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat. En laag kranten kan hiervoor wel gebruikt worden.

In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Kalabuulbuuls die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze kunnen gedurende drie jaar ingezonden worden als Eigen Kweek en worden ondergebracht in een kleine kistkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Kalabuulbuul is 3,5 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Kalabuulbuul niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Kalabuulbuuls als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Kalabuulbuul is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Kalabuulbuuls enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volièere of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Leo Monster, fokker van Kalabuulbuuls.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 10, ISBN 8487334725

Links.

BirdLife International 2012. *Pycnonotus cafer*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Roodoorbulbul

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 17.016.006

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Pycnonotidae = bulbuuls
Geslacht: Pycnonotus

Soort: **Pycnonotus jocosus jocosus**

Soorten/ondersoorten:

Tot deze soort worden 8 ondersoorten gerekend:

Land van herkomst:

Oostelijk India tot Bengalen, zuidoostwaarts tot Zuid Birma en zuidwest Thailand.

Oorspronkelijk biotoop:

Open bos of grasland.

Beschrijving vogel:

De Roodoorbulbul is een vogel van ca.20 cm.

Tussen man en pop zijn kleine kleurverschillen aanwezig.

De snavel is zwart. Het oog is bruin.

Het voorhoofd is zwart met een opgezette stompe spitse kuifbevedering.

De oorstreek heeft een karmozijn rode vlek met daaronder een lange witte vlek die van onderen is begrensd door een smalle zwarte band.

Het achterhoofd, nek en rug zijn bruin. De kin en keel zijn wit, naar de borst toe onderbroken door een zwartbruine band. De borst is wit, maar naar de flanken toe bruin. In de flanken zit een donkerbruine band die evenwijdig loopt aan de vleugel.

De vleugel dekveren zijn bruin. De vleugelpennen zijn donker bruin. De staartpennen zijn donkerbruin met zwartachtige punten. De vier middelste staartpennen hebben een witte vlek aan punt van de binnenvlag. Bij de buitenste staartpennen zijn de punten van de buitenvlag wit. Onder de staart bevindt zich een oranje/rode vlek. De poten zijn donker hoornkleurig.

De pop is kleiner dan de man. De oorstreek is kleiner afgetekend en de rug en de onderstaart dekveren zijn lichter.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen)
onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapdier, blz. 43;

- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012, = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Roodoorbulbul** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluidende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen ⁴van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Roodoorbulbul lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

---

⁴ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Veel voorkomen ziekten bij buulbuuls kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:
Virale aandoeningen
Bacteriële en mycotische aandoeningen
Parasitaire aandoeningen
Metabole en erfelijke aandoeningen
Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Roodoorbuulbuul.

De Roodoorbuulbuul kan gehuisvest worden in een beplante volière of in een ruime vlucht. In de volière kunnen ook andere soorten worden ondergebracht.

Geschikte medebewoners in de volière zijn Europese cultuurvogels, kanaries, kleine duiven, grotere Australische prachtvinken.

De volière moet aangepast zijn aan de bevolking en een hoogte hebben van 200 cm. De vogels vinden een aanwezige beplanting prettig. Ze zijn in alle lagen van de volière te vinden.

Het broeden met de vogels per koppel kan plaats in broedkooien met afmetingen van 100 x 100 x 50 cm. l. br. h.

Deze broedkooien zijn binnen geplaatst of in een volière. Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 10° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen. In de broedtijd is een temperatuur van 20 - 25° C.

behaaglijk.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C. De vogels zijn winterhard, maar een vorstvrij en tochtvrij nachthok is wel noodzakelijk.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden, tenzij de volière zelf tocht en vorstvrij is gebouwd.

Roodoorbuulbuuls hebben (dag) licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels in de broedperiode tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een maximum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL buis voldoet hieraan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Roodoorbuulbuul is aanvullend onderstaand van toepassing:
Roodoorbuulbuuls zijn sociale vogeltjes die in een ruime volière goed samengehouden kunnen worden met andere tropische vogels. In het broedseizoen willen de mannen nog wel eens hun territorium verdedigen. Dit kan worden onderdrukt door te stoppen met het voeren van meelwormen. Alleen in de periode als er jongen zijn, dan levend voer geven
Daarnaast zijn het prachtige vogels om mee te fokken en die ook heel afhankelijk worden t.a.v. de verzorger.

Het fokken met de Roodoorbuulbuul.

Roodoorbuulbuuls zijn aan het einde van het eerste levensjaar broedrijp.
Het broedseizoen begint in het voorjaar zo tussen april en mei.
Ze maken zelf een nestje in een tropen nestkast, gesloten nestkast of in een beplante volière tussen de beplanting.
Per broedseizoen kunnen 3 broedrondes gekweekt worden.
In iedere broedronde worden 3 tot 4 eitjes gelegd.
De vogels broeden zelf de eitjes uit.
De broedtijd bedraagt zo'n 13 - 14 dagen.
Het gemiddelde uitkomstpercentage is hoog, 80%.
In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.
De ouders brengen zelf hun jongen groot.
Tijdens de opfok moet het menu uit ruim voldoende porties levend voer bestaan.
Zo weinig mogelijk meelwormen.
Deze stimuleren de broeddrift van de vogels en daardoor worden vaak de nesten met jongen verlaten en beginnen ze weer aan een nieuw legsel.
Bij de opfok van de jongen kunnen ook de nimfen van de meelworm gebruikt worden, de vogels zijn daar dol op.
De jongen komen goed door de jeugdruï.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, okt. 1956, blz. 256
Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, okt. 1979, blz. 424 e.v.
Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, mei 1991, blz. 212 e.v.
Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, okt. 2006, blz. 327
Vogelexpresse 2013, no. 6, blz. 240

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

Roodoorbuulbuuls zijn vruchten- en insecteneters.
Als basisvoer geven we een prima universeelvoer en insectenpaté met een weinig witte meelwormen, wasmotlarven, buffalo's, vliegen, spinnen, sprinkhanen en eivoer. Dit moet dagelijks vers verstrekt worden. Daarnaast kunnen ook bessen en ander fruit zoals appel, peer, banaan en kiwi worden aangeboden.
Het voedsel moet (in meerdere bakken) op verschillende plaatsen en hoogten in de volière of vlucht aangeboden worden.

Grit, kalk en maagkiesel zijn standaard nodig voor de bevordering van de spijsvertering en de opbouw van calcium. Door de meelwormen te bestuiven met insectenvoer worden de benodigde voedingssupplementen toegediend.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat. En laag kranten kan hiervoor wel gebruikt worden of b.v. kattenbakvulling

In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Roodoorbuulbuuls die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze kunnen gedurende drie jaar ingezonden worden als Eigen Kweek en worden tijdens de tentoonstelling ondergebracht in een kleine kistkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Roodoorbuulbuul is 3,5 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Roodoorbuulbuul niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Roodoorbuulbuuls als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Roodoorbuulbuul is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Roodoorbulbuuls enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door H. Hartjes fokker van Roodoorbulbuuls.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2005, deel 10, ISBN 8487334725

Links.

BirdLife International 2014. *Pycnonotus jocosus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Witoorbulbul

2021 versie 1.2

NBvV code F2. 17.016.007

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Pycnonotidae = bulbul
Geslacht: Pycnonotus

Soort: **Pycnonotus leucotus leucotus**

Soorten/ondersoorten:

Tot deze soort worden de volgende ondersoort gerekend:
Pycnonotus leucotus mesopotamia

Land van herkomst:

India, Pakistan, Saoedi Arabië, Koewit, Iran, Irak, Zuidwest Azië

Oorspronkelijk biotoop:

Droge gebieden met doornig struikgewas langs waterlopen.

Beschrijving vogel:

De Witoorbulbul is een vogel van ca. 17,5 – 19 cm.

Tussen man en pop zijn nauwelijks kleurverschillen aanwezig.

De mannen zijn wat intensiever van kleur dan de poppen. Vaak moet een DNA test uitsluitend geven.

De vogel heeft een zwarte snavel.

De kop is zwart met een vaak opgezette stompe kuifbevedering. Een witte oorstreek loopt door tot onder de keel. Deze oorvlek is zwart omzoomd. De rug is grauwbrown. De keel is zwart.

De borst is grijs. het onderlichaam en de flanken zijn helder geel tot oranje.

De vleugel is bruin, de vleugelboog is zwart. De staart is zwart waarbij de staartpennen aan het uiteinde een witte omzoming hebben. De pootkleur is zwart.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012, = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Witoorbuulbuul**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁵ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Witoorbuulbuul lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

- Virale aandoeningen
- Bacteriële en mycotische aandoeningen
- Parasitaire aandoeningen
- Metabole en erfelijke aandoeningen
- Traumatische aandoeningen

---

⁵ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Huisvesting

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volièr- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Witoorbuulbuul

Witoorbuulbuuls kunnen ondergebracht worden in beplante buitenvolières,

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Witoorbuulbuuls hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren (dag)licht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 11 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL buis voldoet hieraan.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Witoorbuulbuuls is aanvullend onderstaand van toepassing:

Witoorbuulbuuls zijn sociale vogeltjes die in een ruime volièr goed samengehouden kunnen worden met andere tropische vogels. In het broedseizoen willen de mannen nog wel eens hun territorium verdedigen. Dit kan worden onderdrukt door te stoppen met het voeren van meelwormen.

Daarnaast zijn het prachtige vogels om mee te fokken en die ook heel aanhankelijk worden t.a.v. de verzorger.

Het fokken met de Witoorbuulbuul

Witoorbuulbuuls zijn in het tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in het voorjaar zo tussen april en mei.

Ze maken zelf een nestje in een tropen nestkast, gesloten nestkast of in een beplante volièr tussen de beplanting.

Per broedseizoen worden niet meer dan twee broedrondes mogelijk gemaakt. Afhankelijk van de omstandigheden kan een derde broedronde ingelast worden.

In iedere broedronde worden 3 tot 4 eitjes gelegd.

De vogels broeden zelf de eitjes uit.
De broedtijd bedraagt zo'n 11 - 12 dagen.
Het gemiddelde uitkomstpercentage is hoog, 90 – 100%.
In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.
De ouders brengen zelf hun jongen groot.
Tijdens de opfok moet het menu uit ruim voldoende porties levend voer bestaan.
Nu ook weer zo weinig mogelijk meelwormen.
Deze stimuleren de broeddrift van de vogels en daardoor worden vaak de nesten met jongen verlaten en beginnen ze weer aan een nieuw legsel.
Bij de opfok van de jongen kunnen ook de nimfen van de meelworm gebruikt worden, de vogels zijn daar dol op.
De jongen komen goed door de jeugdruï.

Inventarisatie fokverslagen

Vogellexpresse 2006, no. 5, blz. 192 e.v.
Vogellexpresse 2007, no. 1, blz. 33 e.v.
Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, nov. 2012, blz. 20 e.v.
Vogellexpresse 2015, no. 6, blz. 252 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol 2006 met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

Witoorbuulbuuls zijn vruchten- en insecteneters.
Als basisvoer geven we een prima universeelvoer en insectenpate met een weinig witte meelwormen, wasmotlarven, buffalo's, vliegen, spinnen, sprinkhanen en eivoer. Dit moet dagelijks vers verstrekt worden. Daarnaast kunnen ook bessen en ander fruit zoals appel, peer en kiwi worden aangeboden.

Het voedsel moet in meerdere bakken, op verschillende plaatsen en hoogten in de volière aangeboden worden.

Grit, kalk en maagkiesel zijn standaard nodig voor de bevordering van de spijsvertering en de opbouw van calcium. Door de meelwormen te bestuiven met insectenvoer worden de benodigde voedingssupplementen toegediend.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteinnetjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteinnetjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat. En laag kranten kan hiervoor wel gebruikt worden. In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling

Witoorbuulbuuls die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze kunnen gedurende drie jaar ingezonden worden als Eigen Kweek en worden ondergebracht in een kleine kistkooi.

Identificatie en registratie

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Witoorbuulbuul is 3,5 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Witoorbuulbuul niet verplicht.

Aanschaf

De aanschaf van Witoorbuulbuuls als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE

Bij de Witoorbuulbuul is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Witoorbuulbuuls enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volièere of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door G.H. Renskers, fokker van Witoorbuulbuuls.

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2005, deel 10, ISBN 8487334725

Links

BirdLife International 2014. *Pycnonotus leucotus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Halsband vinksnavelbuulbuul

2021, versie 1.2
NBvV code F2. 17.016.020

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Pycnonotidae = buulbuuls
Geslacht: Spizixos

Soort: **Spizixos semitorques semitorques**

Soorten/ondersoorten:

Er is een ondersoort:
Spizixos s. cinereicopillus

Land van herkomst:

China; Taiwan, Province of China; Viet Nam.

Oorspronkelijk biotoop:

Open bos of grasland.

Beschrijving vogel:

De Halsband vinksnavelbuulbuul is een vogel van ca.21 - 23 cm.
Tussen man en pop zijn geen kleurverschillen aanwezig. Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch of DNA onderzoek via de veren te laten uitvoeren.

De snavel is hoornkleurig. De iris is bruinrood, met een zwarte pupil.
De kopbevedering is zwart en gaat als grijs over naar de nek. De wangstreek is grijs met een witte schubtekening. De rug, stuit en bovenstaart dekveren zijn geelgroen. De keel en hals zijn zwart. De scheiding tussen de hals en de borst wordt gevormd door een witte halsband die doorloopt tot onder de oorstreek. De borst is lichtgeel. De flanken zijn lichtgeel met een donkere lengte bestreping. De buik en onderlichaam zijn ceme wit.

De vleugeldekken zijn donker olijfgroen. De vleugelpennen zijn donkerbruin met een gele waas en een gelige buitenvlag. De staartpennen zijn geelgroen met een zwart uiteinde op iedere staartpen. De poten zijn hoornkleurig met lichtbruine nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen)
onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;

- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012, = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volièr- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volièr- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Halsband vinksnavelbuulbuul** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volièr- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volièr- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen ⁶van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Halsband vinksnavelbuulbuul lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

---

⁶ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Veel voorkomen ziekten bij buulbuuls kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:
Virale aandoeningen
Bacteriële en mycotische aandoeningen
Parasitaire aandoeningen
Metabole en erfelijke aandoeningen
Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Halsband vinksnavelbuulbuul.

De halsband vinksnavelbuulbuul kan gehuisvest worden in een beplante volière of in een ruime vlucht.

In de volière kunnen ook andere soorten worden ondergebracht.

Geschikte medebewoners in de volière zijn Europese cultuurvogels, kanaries, kleine duiven, grotere Australische prachtvinken. In het broedseizoen kunnen ze beter afzonderlijk als koppel gehuisvest worden.

De volière moet aangepast zijn aan de bevolking en een hoogte hebben van 200 cm. De vogels vinden een aanwezige beplanting prettig. Ze zijn in alle lagen van de volière te vinden.

Het broeden met de vogels per koppel kan plaats in broedkooien met afmetingen van 100 x 100 x 50 cm. l. br. h.

Deze broedkooien zijn binnen geplaatst of in een volière. Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 10° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen. In de broedtijd is een temperatuur van 20 - 25° C. behaaglijk.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C. De vogels zijn winterhard, maar een vorstvrij en tochtvrij nachthok is wel noodzakelijk.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden, tenzij de volière zelf tocht en vorstvrij is gebouwd.

Halsband vinksnavelbuulbuuls hebben (dag) licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels in de broedperiode tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een maximum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL buis voldoet hieraan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Halsband vinksnavelbuulbuul is aanvullend onderstaand van toepassing:
Het zijn sociale vogeltjes die in een ruime volière goed samengehouden kunnen worden met andere tropische vogels. In het broedseizoen willen de mannen nog wel eens hun territorium verdedigen. Dit kan worden onderdrukt door te stoppen met het voeren van meelwormen. Alleen in de periode als er jongen zijn, dan levend voer geven
Daarnaast zijn het prachtige vogels om mee te fokken en die ook heel aanhankelijk worden t.a.v. de verzorger.

Het fokken met de Halsband vinksnavelbuulbuul.

Hasband vinksnavelbuulbuuls zijn aan het einde van het eerste levensjaar broedrijp. Het broedseizoen begint in het voorjaar zo tussen april en mei. Ze maken zelf een nestje in een tropen nestkast, gesloten nestkast of in een beplante volière tussen de beplanting.
Per broedseizoen kunnen 2 broedrondes gekweekt worden. In iedere broedronde worden 3 tot 4 eitjes gelegd. De vogels broeden zelf de eitjes uit. De broedtijd bedraagt zo'n 13 - 14 dagen. Het gemiddelde uitkomstpercentage is hoog, 80%. In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. De ouders brengen zelf hun jongen groot. Tijdens de opfok moet het menu uit ruim voldoende porties levend voer bestaan. Zo weinig mogelijk meelwormen. Deze stimuleren de broeddrift van de vogels en daardoor worden vaak de nesten met jongen verlaten en beginnen ze weer aan een nieuw legsel. Bij de opfok van de jongen kunnen ook de nimfen van de meelworm gebruikt worden, de vogels zijn daar dol op. De jongen komen goed door de jeugdruï.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, okt. 1985, blz. 436
Vogelexpressie, 2020, no.3, blz. 18 e.v.
1^e fokverslag 1989 SIV

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

Halsband vinksnavelbuulbuuls zijn vruchten- en insecteneters.
Als basisvoer geven we een prima universeelvoer en insectenpaté met een weinig witte meelwormen, wasmotlarven, buffalo's, vliegen, spinnen, sprinkhanen en eivoer. Dit moet dagelijks vers verstrekt worden. Daarnaast kunnen ook bessen en ander fruit zoals appel, peer, banaan en kiwi worden aangeboden. Het voedsel moet (in meerdere bakken) op verschillende plaatsen en hoogten in de volière of vlucht aangeboden worden.

Grit, kalk en maagkiesel zijn standaard nodig voor de bevordering van de spijsvertering en de opbouw van calcium. Door de meelwormen te bestuiven met insectenvoer worden de benodigde voedingssupplementen toegediend.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteinnetjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteinnetjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volièeres en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat. En laag kranten kan hiervoor wel gebruikt worden of b.v. kattenbakvulling

In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volièeres kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Halsband vinksnavelbuulbuuls die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze kunnen gedurende drie jaar ingezonden worden als Eigen Kweek en worden tijdens de tentoonstelling ondergebracht in een kleine kistkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volièeres worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Halsband vinksnavelbuulbuul is 4 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Halsband vinksnavelbuulbuul niet verplicht, maar zou eigenlijk vrijwillig verplicht gesteld moeten worden.

Aanschaf.

De aanschaf van Halsband vinksnavelbuulbuuls als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Halsband vinksnavelbuulbuul is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door

de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Halsband vinksnavelbuulbuuls enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van dit houderijvoorschrift.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is dit houderijvoorschrift opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2005, deel 10, ISBN 8487334725

Links.

BirdLife International. 2012. *Spizixos semitorques*. The IUCN Red List of Threatened Species 2012: e.T22712600A39477870. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijvoorschrift Javaanse maina

2021, versie 1.2

NBvW code F2. 17.015.006

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Sturnidae = spreeuwachtigen
Geslacht: Acridotheres

Soort: **Acridotheres javanicus**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten.

Land van herkomst:

Bangladesh; Cambodja; China; India; Buthan; Lao Democratische Volksrepubliek;
Myanmar; Thailand; Viet Nam; Java.

Oorspronkelijk biotoop:

Open en beboste landschappen, landbouwgebieden, parken en tinen

Beschrijving vogel:

Het verschil tussen de geslachten is zowel in bouw als in de kleuruiting van de bevedering moeilijk vast te stellen. Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch of DNA onderzoek via de veren te laten uitvoeren.

De algemene lichaamskleur is zwart. De grootte is 23 cm.

De snavel is spits en oranje geel. De iris is geel met een zwarte pupil.

De kopbevedering is vanaf de snavelbasis zwart, lang en smal, kan opgezet worden als een kuif.

De kopbevedering is verder diep zwart. De nek, rug en stuit zijn een tint lichter zwart, soms leiblaauw.

De keel, borst, flanken buik en onderlichaam zijn zwart. De onderstaart dekveren zijn wit.

De kleine vleugeldekveren zijn zwart. De kleine vlegelpennen zijn wit, de grote vlegelpennen zijn zwart. De staartveren zijn zwart met een witte omzoming van de uiteinden.

De pootkleur is lichtgeel met lichte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;

- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De status van deze spreeuwensoort is Least Concern LC, is niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Javaanse maina**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁷ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Javaanse maina lang in een goede gezondheid verkeren. Leeftijden zijn bekend van 8 tot 20 jaar.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij tropische spreeuwen bekend zijn.

---

⁷ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Veel voorkomen ziekten bij tropische spreeuwen kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

- Virale aandoeningen
- Bacteriële en mycotische aandoeningen
- Parasitaire aandoeningen
- Metabole en erfelijke aandoeningen
- Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Javaanse maina.

De Javaanse maina wordt bij voorkeur onder gebracht in een grote voliëre of in een vlucht van tenminste 3x1x2 m (lxbxh). Als de vogels als koppel in een vlucht worden gehouden kunnen daar geen andere vogels bij geplaatst worden.

De vlucht moet gedeeltelijk overdekt zijn om de vogels te beschutten tegen slechte weersomstandigheden. In de winter moet de vlucht zodanig aangepast worden dat ook de zijkanten dan door b.v. glasplaten o.i.d. zijn afgeschermd.

De vogels verblijven in hoofdzaak buiten.

Hierdoor behoeven er geen extra voorzieningen getroffen te worden waar het de temperatuur betreft, op voorwaarde dat deze in het vogelverblijf niet daalt tot onder de -10° C.

De kwaliteit van het licht heeft weinig invloed op de vogels. Toch moet er naar worden gestreefd dat de vogels tenminste 12 uren per dag hebben.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Javaanse maina is aanvullend onderstaand van toepassing:

Het verdient aanbeveling deze spreeuwen niet met andere soorten vogels in dezelfde vlucht of voliëre te houden.

Het fokken met de Javaanse maina.

Na ruim een jaar zijn de vogels broedrijp.

Het broedseizoen begint als regel in april.

De man inspecteert de broedgelegenheid die is uitgevoerd in een berken broedblok . In dit blok maken de vogels zelf een nest van allerlei materiaal zoals b.v. bruine kokosvezel, draadjes, en veertjes.

Per jaar zijn er voor deze spreeuwen twee broedronden.

Iedere ronde worden twee tot zes eieren gelegd, die gedurende 13 – 14 dagen door de pop bebroed worden.

Het uitkomstpercentage is per broedronde ca. 75%.

De jonge vogels worden door de ouders zelf groot gebracht.

De jongen komen wel vlot door de jeugdrijs, maar blijven tot 6 maanden kwetsbaar.

Inventarisatie fokverslagen.

1^e fokverslag 2001 SIV

Vogellexpressie 2013, no. 1, blz. 15 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol vanaf 1991 met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Javaanse maina is een vruchten- en insecteneter.

Het basisvoer bestaat uit universeelvoer, enkele meelwormen, buffalow wormen en pinkies. Daarnaast kunnen andere insectensoorten verstrekt worden.

Ook verschillende bessen en ander fruit, zoals stukken appel, worden graag opgenomen.

Buiten het broedseizoen kunnen ook pellets gevoerd worden zoals C15 en C19 van Nutribird.

Tijdens het broedseizoen worden naast de pellets T16 of T20 zoveel mogelijk levend voer verstrekt.

Naast universeelvoer wordt ook eivoer gegeven. Beide zijn fabrieksmatige voeders.

Als algemene aanvulling krijgen deze spreuwen nog mineralen in poedervorm, samen met kalk en grit.

Dagelijks baden de vogels zich in open schalen met schoon water.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Javaanse maina's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Op tijdelijke tentoonstellingen wordt de Javaanse maina's ingedeeld bij de grote Tropische Insecten- en Vruchtenetende vogels en gehuisvest in een kistkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pooring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Javaanse maina is 5 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Javaanse maina niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Javaanse maina's als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Javaanse maina is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Javaanse maina's enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Ook het niet beschikbaar zijn van het juiste voer in de winter zal hieraan bijdragen. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Josep del Hoyo Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2009, deel 14, ISBN 9788496553507.

Links.

BirdLife International. 2012. *Acridotheres grandis*. De IUCN Rode Lijst van Bedreigde Soorten 2012: e.T22710936A39685833. www.iucnredlist.org

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

www.mainas.nl

Specifieke houderijrichtlijn Treurmaina

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 17 .015.002

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Sturnidae = spreeuwachtigen
Geslacht: Acridotheres

Soort: **Acridotheres tristis tristis**

Soorten/ondersoorten:

Er is een ondersoort.
Acridotheres t. melanosyernus

Land van herkomst:

Afghanistan; Bangladesh; Bhutan; Cambodia; China; India; Iran, Islamic Republic of; Kazakhstan; Lao People's Democratic Republic; Malaysia; Myanmar; Nepal; Pakistan; Singapore; Sri Lanka; Thailand; Viet Nam.

Aanwijzing als exoot:

Deze spreeuwachtige komt van oorsprong voor van Centraal-Azië tot in Zuidoost-Azië. De soort heeft recentelijk zijn verspreidingsgebied uitgebreid tot het zuidelijk deel van Europees Rusland. Daarnaast zijn Treurmaina's elders in de wereld geïntroduceerd, vooral om sprinkhanen en schadelijke insecten te verdelgen. Zo komt de soort nu onder meer voor in Zuid-Afrika, Australië en vele eilanden in de Stille Oceaan (Feare & Craig 1998). In West-Europa komen ontsnapte kooivogels af en toe tot broeden, zoals in verschillende regio's in Duitsland en bij Duinkerken in Frankrijk in 1986-89.

In 1998 werd op Schouwen-Duiveland korte tijd een Treurmaina waargenomen, die niet erg tam was maar zich toch gewillig fruit liet voeren (T. Sluijter pers. med.). Aanwijzingen voor een broedgeval ontbraken. Dat de soort in Nederland tot broeden kan komen, wordt aangetoond door een broedgeval langs het Veluwemeer in 1984, waarbij drie jongen uitvlogen (Smit 1984).

Oorspronkelijk biotoop:

Open en beboste landschappen, landbouwgebieden, parken en tuinen

Beschrijving vogel:

De vogel heeft als synoniemen: Herdermaina, Indische maina en Treurspreeuw. Het verschil tussen de geslachten is zowel in bouw als in de kleuruiting van de bevedering moeilijk vast te stellen. Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch of DNA onderzoek via de veren te laten uitvoeren. De grootte is 23 - 26 cm. De snavel is spits en oranje, maar aan de snavelbasis loodgrijs. De oogring is zwart, de iris lichtgrijs met een zwarte pupil. De oogteugel is oranje, gaat dan onder het oog over in een

oranje oogstreek en vorm achter het oog een driehoekig veerveld dat met de punt doorloopt tot tegen de nek. De kopbevedering is zwart en gaat over in de nek. De rug, stuit en bovenstaart dekveren zijn lichtbruin. De flanken en de buik zijn lichtgrijs. De onderlichaam en de onderstaart dekveren zijn wit.

De vleugeldekveren zijn kastanjebruin. De ondervleugel dekveren zijn wit. De zwarte vleugel- en staartpennen hebben op de buitenste pennen witte vlekken. De pootkleur is geel met geelgrijze nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Opmerking:

In het Nederlands Soortenregister, overzicht van de Nederlandse biodiversiteit heeft de *Treurmaina* de status 2c = minder dan 10 jaar zelfstandige handhaving in het wild.

De *Treurmaina* of *Herdermaina* is sinds augustus 2019 geplaatst op de lijst van invasieve exoten. Er gelden dus alle daaraan verbonden verboden.

Status IUCN Red List:

De status van deze spreekwoordsoort is Least Concern LC, is niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Treurmaina**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen.

Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁸ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Treurmaina lang in een goede gezondheid verkeren. Leeftijden zijn bekend van 8 tot 20 jaar.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij tropische spreeuwen bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij tropische spreeuwen kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Treurmaina.

De Treurmaina wordt bij voorkeur onder gebracht in een grote volière of in een vlucht van tenminste 3x1x2 m (lxbxh). Als de vogels als koppel in een vlucht worden gehouden kunnen daar geen andere vogels bij geplaatst worden.

De vlucht moet gedeeltelijk overdekt zijn om de vogels te beschutten tegen slechte weersomstandigheden. In de winter moet de vlucht zodanig aangepast worden dat ook de zijkanten dan door b.v. glasplaten o.i.d. zijn afgeschermd.

De vogels verblijven in hoofdzaak buiten.

Hierdoor behoeven er geen extra voorzieningen getroffen te worden waar het de temperatuur betreft, op voorwaarde dat deze in het vogelverblijf niet daalt tot onder de -10° C.

De kwaliteit van het licht heeft weinig invloed op de vogels. Toch moet er naar worden gestreefd dat de vogels tenminste 12 ichturen per dag hebben.

---

⁸ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Treurmaina is aanvullend onderstaand van toepassing:
Het verdient aanbeveling deze spreeuwen niet met andere soorten vogels in dezelfde vlucht of volière te houden.

Het fokken met de Treurmaina.

Na ruim een jaar zijn de vogels broedrijp.

Het broedseizoen begint als regel in april.

De Treurmaina is een holenbroeder.

De man inspecteert de broedgelegenheid die is uitgevoerd in een berken broedblok . In dit blok maken de vogels zelf een nest van allerlei materiaal zoals b.v. bruine kokosvezel, draadjes, en veertjes.

Per jaar zijn er voor deze spreeuwen twee broedronden.

Iedere ronde worden twee tot zes eieren gelegd, die gedurende 13 – 14 dagen door de pop bebroed worden.

Het uitkomstpercentage is per broedronde ca. 75%.

De jonge vogels worden door de ouders zelf groot gebracht.

De jongen komen wel vlot door de jeugdruimte, maar blijven tot 6 maanden kwetsbaar.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBVV, januari 1979, blz. 38 e.v.

Vogelexpresse 2005, no.1, blz. 25 e.v.

Maandblad Onze Vogels uitg. NBVV, februari 2008, blz. 64 e.v.

Vogelexpresse 2013, no. 1, blz. 15 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Treurmaina is een vruchten- en insecteneter. Acridotheres betekent sprinkhaneneter.

Het basisvoer bestaat uit universeelvoer, enkele meelwormen, buffalowormen en pinkies.

Daarnaast kunnen andere insectensoorten verstrekt worden.

Ook verschillende bessen en ander fruit, zoals stukken appel, worden graag opgenomen.

Buiten het broedseizoen kunnen ook pellets gevoerd worden zoals C15 en C19 van Nutribird.

Tijdens het broedseizoen worden naast de pellets T16 of T20 zoveel mogelijk levend voer verstrekt.

Naast universeelvoer wordt ook eivoer gegeven. Beide zijn fabrieksmatige voeders.

Als algemene aanvulling krijgen deze spreeuwen nog mineralen in poedervorm, samen met kalk en grit.

Dagelijks baden de vogels zich in open schalen met schoon water.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Treurmaina's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Op tijdelijke tentoonstellingen wordt de Treurmaina's ingedeeld bij de grote Tropische Insecten- en Vruchtenetende vogels en gehuisvest in een kistkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Treurmaina is 5 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Treurmaina niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Treurmaina's als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

De Treurmaina staat op nummer 3 van de lijst van 100 meest schadelijke invasieve soorten. In 2016 is een risico beoordeling opgestart om vast te stellen in hoeverre argumenten aangevoerd kunnen worden deze vogelsoort als invasieve exoot aan te wijzen.

Vervolgens wordt in 2018 een traject van beoordeling afgesloten en zal worden gestemd over het wel of niet plaatsen op de Europese Unielijst.

Bij de Treurmaina is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het mogelijk dat Treurmaina's enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren en het Europese klimaat zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen kunnen gaan. Ook het niet beschikbaar zijn van het juiste voer in de winter zal hieraan bijdragen.

Deze vogelsoort heeft zich nog niet explosief in de Europese natuur ontwikkelt noch zal ze schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd praktijkervaring ingebracht door Cor en Bernadette Spil, fokkers van Mainla's

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2009, deel 14, ISBN 9788496553507.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse Fauna 5: 1-584. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
BirdLife International. 2012. *Acridotheres tristis*. The IUCN Red List of Threatened Species 2012: e.T22710921A39683684. www.iucnredlist.org

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

www.mainas.nl

www.nederlandsesoorten.nl/content/lijsten

Specifieke houderijrichtlijn Orpheus Eilandspreeuw

2021, versie 1.2

NBvW code F2 17.014.030

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Sturnidae = spreeuwachtigen
Geslacht: Aplonis

Soort: **Aplonis cantoroides**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten:

Land van herkomst:

Australia; Indonesia; Papua New Guinea; Solomon Islands

Oorspronkelijk biotoop:

Beboste bergvalleien tot op hoogten van 1500m.

Beschrijving vogel:

De Eilandspreeuw heeft als synoniem: Orpheuspurperspreeuw

De grootte van de spreeuw is 19 - 20 cm.

Het verschil tussen de man en de pop is nauwelijks waar te nemen

Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch of DNA onderzoek via de veren te laten uitvoeren.

De snavel is betrekkelijk zwaar en spits en is zwart van kleur.

Volwassen vogels zijn geheel zwart met een violetkleurige metaalglans op de rugbevedering.

De staart is zwart, kort en rechthoekig.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen)

onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:

onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;

c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten

onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);

d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie:

Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Eilandspreeuw** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁹ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Eilandspreeuw lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij tropische spreeuwen bekend zijn.

Virale aandoeningen
Bacteriële en mycotische aandoeningen
Parasitaire aandoeningen
Metabole en erfelijke aandoeningen
Traumatische aandoeningen

---

⁹ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Eilandspreeuw.

De Eilandspreeuw wordt bij voorkeur onder gebracht in een grote volière of in een vlucht van tenminste 3x1x2 m (lxbxh). Als de vogels als koppel in een vlucht worden gehouden kunnen daar geen andere vogels bij geplaatst worden.

De vlucht moet gedeeltelijk overdekt zijn om de vogels te beschutten tegen slechte weersomstandigheden. In de winter moet de vlucht zodanig aangepast worden dat ook de zijkanten dan door b.v. glasplaten o.i.d. zijn afgeschermd. Een andere mogelijkheid is een tocht- en vorstvrij nachthok, gekoppeld aan de volière.

De vogels verblijven in hoofdzaak buiten.

Hierdoor behoeven er geen extra voorzieningen getroffen te worden waar het de temperatuur betreft, op voorwaarde dat deze in het vogelverblijf niet daalt tot onder de -10° C.

De kwaliteit van het licht heeft weinig invloed op de vogels. Toch moet er naar worden gestreefd dat de vogels tenminste 12 ichturen per dag hebben.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Eilandspreeuw is aanvullend onderstaand van toepassing:

Het is mogelijk deze spreeuwen met andere soorten vogels in dezelfde vlucht of volière te houden.

Het fokken met de Eilandspreeuw.

Na ruim twee jaar zijn de vogels broedrijp.

Het broedseizoen begint als regel in mei..

De man inspecteert de broedgelegenheid die is uitgevoerd in een berken broedblok. De afmetingen van zo'n broedblok bedragen 18x18x40 cm, met een invlieggat van 4,5 cm. In dit blok maken de vogels zelf een nest van allerlei materiaal zoals b.v. kokosvezel, draadjes, en veertjes.

Per jaar is er voor deze spreeuwen één broedronde..

In deze ronde worden twee tot drie eieren gelegd, die gedurende 13 – 14 dagen door de pop bebroed worden.

Het uitkomstpercentage is per broedronde ca. 75%.

De jonge vogels worden door de ouders zelf groot gebracht.

In de periode voor de jeugdruï is er geen sprake van een opvallend sterftcijfer.

De jongen komen vlot door de jeugdruï, maar blijven tot 6 maanden kwetsbaar.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, april 1996, blz. 150 e.v.

Vogelexpresse 2004, no. 3, blz. 94 e.v.

Fokverslag www.vogelspeciaalclub.nl

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Eilandspreeuw is een vruchten- en insecteneter.

Het basisvoer bestaat uit geraspte zoete appel, wortelen, krenten en rozijnen. Verder vruchtenpaté, tahoe en universeelvoer

Ook verschillende bessen en ander fruit, worden graag opgenomen. Over het fruit gaat nog wat bessenconcentraat, nectar en groene algen.

Als insecten krijgen ze witte meelwormen en pinky's.

Tijdens het broedseizoen worden zoveel mogelijk levend voer verstrekt.

Naast universeelvoer wordt dan ook eivoer gegeven. Beide zijn fabrieksmatige voeders.

Als algemene aanvulling krijgen deze spreeuwen nog mineralen in poedervorm, samen met kalk en grit.

Dagelijks baden de vogels zich in open schalen met schoon water.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Eilandspreeuwen die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Op tijdelijke tentoonstellingen wordt de Eilandspreeuw ingedeeld bij de grote Tropische Insecten- en Vruchtenetende vogels en gehuisvest in een kleine kistkooi. Ze kunnen drie jaar ingezonden worden als eigen kweek.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Eilandspreeuw is 4 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Eilandspreeuw niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Eilandspreeuwen als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden.

Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Eilandspreeuwen is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Eilandspreeuwen enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2009, deel 14, ISBN 9788496553507

Links.

BirdLife International. 2012. *Aplonis cantoroides*. The IUCN Red List of Threatened Species 2012: e.T22710525A39668330. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Amethist glansspreeuw

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 17.014.001

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Sturnidae = spreeuwachtigen
Geslacht: Cinnyricinclus

Soort: **Cinnyricinclus leucogaster leucogaster**

Soorten/ondersoorten:

Het geslacht kent drie ondersoorten:

Cinnyricinclus l. arabis
Cinnyricinclus l. friedmanni
Cinnyricinclus l. verreauxi

Land van herkomst:

Afrika en dan in het bijzonder gebieden ten zuiden van de Sahara.
Van Senegal tot Eritrea en Zuid Afrika.

Oorspronkelijk biotoop:

Open bosland en bossen, ook in wouden.

Beschrijving vogel:

De grootte van de Amethist glansspreeuw is 19 cm.

Het komt niet veel bij spreeuwen voor, maar bij deze soort is er kleurverschil tussen de man en de pop.

De man:

De snavel is zwart. De ogen zijn helder lichtgeel met een zwarte iris. De kopbevedering, het bovenste deel van de borst, de rug en de staart hebben de kleur van de amethist. Afhankelijk van de lichtinval lijken de veren het ene moment donker paars, zelfs op het zwart af, en dan weer blauw met een roze gloed. Staart en slagpennen zijn blauwachtig zonder weerschijn, de rest van het onderlichaam tot aan de onderstaart is wit.

De poten zijn zwart.

De Pop:

De snavelbasis is helder geel, ook de oogring is geel.

De kopbevedering en de rug zijn voor een groot deel donker bruin met lichtbruine randen. Het geheel maakt een gestreepte indruk. De keel, borst en buik zijn wit met donker bruine verticale streepjes. De vleugels hebben een aantal roestbruine veren die alleen in de vlucht te zien zijn

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen)

onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:

onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;

c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten

onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);

d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie:

Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Amethist glansspreeuw**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹⁰ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

---

¹⁰ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Amethist glansspreeuw lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij tropische spreeuwen bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij spreeuwen kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Amethist glansspreeuw.

De Amethist glansspreeuw wordt bij voorkeur onder gebracht in een grote volière of in een vlucht van tenminste 3x1x2 m (lxbxh). Als de vogels als koppel in een vlucht worden gehouden kunnen daar geen andere vogels bij geplaatst worden.

De vlucht moet gedeeltelijk overdekt zijn om de vogels te beschutten tegen slechte weersomstandigheden. In de winter moet de vlucht zodanig aangepast worden dat ook de zijkanten dan door b.v. glasplaten o.i.d. zijn afgeschermd. Een andere mogelijkheid is een tocht- en vorstvrij nachthok, gekoppeld aan de volière.

De vogels verblijven in hoofdzaak buiten.

Hierdoor behoeven er geen extra voorzieningen getroffen te worden waar het de temperatuur betreft, op voorwaarde dat deze in het vogelverblijf niet daalt tot onder de -10° C.

De kwaliteit van het licht heeft weinig invloed op de vogels. Toch moet er naar worden gestreefd dat de vogels tenminste 12 ichturen per dag hebben.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Amethist glansspreeuw is aanvullend onderstaand van toepassing:

Het verdient aanbeveling deze spreeuwen niet met andere soorten vogels in dezelfde vlucht of volière te houden.

Het fokken met de Amethist glansspreeuw.

Na ruim twee jaar zijn de vogels broedrijp.

Het broedseizoen begint als regel in mei..

De man inspecteert de broedgelegenheid die is uitgevoerd in een berken broedblok. De afmetingen van zo'n broedblok bedragen 18x18x40 cm, met een invlieggat van 4,5 cm.

In dit blok maken de vogels zelf een nest van allerlei materiaal zoals b.v. kokosvezel, draadjes, en veer tjes.

Per jaar is er voor deze spreeuwen één broedronde..

In deze ronde worden twee tot drie eieren gelegd, die gedurende 13 – 14 dagen door de pop bebroed worden.

Het uitkomstpercentage is per broedronde ca. 75%.

De jonge vogels worden door de ouders zelf groot gebracht.

In de periode voor de jeugdruï is er geen sprake van een opvallend sterftcijfer.

De jongen komen vlot door de jeugdruï, maar blijven tot 6 maanden kwetsbaar.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juni1991, blz. 281

Vogelexpresse 2005, no. 4, blz. 142 e.v.

Vogelexpresse 2015, no.1, blz. 31 e.v.

Fokverslag www.vogelspeciaalclub.nl

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Amethyst glansspreeuw is een vruchten- en insecteneter.

Het basisvoer bestaat uit pellet, enkele meelwormen, buffalow wormen en pinkies.

Daarnaast kunnen andere insectensoorten worden verstrekt.

Ook verschillende bessen en ander fruit, zoals stukken appel, worden graag opgenomen.

Tijdens het broedseizoen worden zoveel mogelijk levend voer verstrekt.

Naast universeelvoer wordt ook eivoer gegeven. Beide zijn fabrieksmatige voeders.

Als algemene aanvulling krijgen deze spreeuwen nog mineralen in poedervorm, samen met kalk en grit.

Dagelijks baden de vogels zich in open schalen met schoon water.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Amethyst glansspreeuwen die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Op tijdelijke tentoonstellingen wordt de Amethyst glansspreeuw ingedeeld bij de grote Tropische Insecten- en Vruchtenetende vogels en gehuisvest in een kleine kistkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Amethist glansspreeuw is 4,5 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Amethist glansspreeuw niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Amethist glansspreeuwen als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Amethist glansspreeuwen is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Amethist glansspreeuwen enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Gert de Ruijgt, fokker van Amethist glansspreeuwen.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2009, deel 14, ISBN 9788496553507

Links.

BirdLife International 2012. *Cinnyricinclus leucogaster*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.1. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Bijlage A

Huisvestingsmatrix voor vogels uit de clusters 4d, 4e en 4f

Insecten- en vruchtenetende uitheemse kooi- en volière vogels.

Grootte van de vogel	Jaarcyclus	Huisvesting systeem	Aantal vogels
	Rustperiode	Buitenvolière met nachthok Buitenvlucht met nachthok Binnen volière Binnen vlucht Inclusief broedblokken die ook gebruikt worden als slaapnesten Vluchtkooi 100 x 100 x 80 cm.	
	Vorbereiding broedseizoen	Het aanbrengen van nestkastjes of broedblokken in de volière, vlucht of nachthok.	
	Broedseizoen	Nestgelegenheid in vluchten, volières en aangebouwde nachthokken.	1 koppel
	Rustperiode Incl. ruiperiode	In volière, vlucht of vluchtkooi	
	Vorbereiding deelname aan evenementen	Kooi 100 x 100 x 80 cm.	
	Deelname aan tijdelijke evenementen	Voorgeschreven Tentoonstellingsvolière	1
	Rustperiode	Zie start matrix	

Raadpleeg voor aanvullende huisvestingsrichtlijnen de houderijrichtlijnen die zijn vermeld op de site van de NBvV onder clusters 4d, 4e en 4f

Insecten- en vruchtenetende uitheemse vogels worden gehouden in volières en vluchten met, bij voorkeur, een aangebouwd nachthok.

Ter voorbereiding op de deelname aan een tijdelijke tentoonstelling worden de vogels ondergebracht in grote kooien.